

གངས་ཅན་པའི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་སྦྱོབ་བྱེད་ཕྱོགས་ཐད་ཀྱི་ བསམ་ཚུལ་མི་རིགས་གསོན་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།

ལྷན་པུ། ལྷག་པ་ཚེ་རིང་།^[1]

༄༅། ཁན་པས་བོད་སྐད་མ་བཤད་ན། །གཞོན་པས་བོད་སྐད་ཇི་ལྟར་ཤེས། །
གཞོན་པས་བོད་སྐད་མ་ཤེས་ན། །བོད་སྐད་འཚོ་བར་བྱེད་པོ་སྟུ། །

ཞེས་གངས་ཅན་པའི་ལྷ་སྲོག་ཏུ་རྒྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་^[1]འཚོ་བའི་རྒྱ་
ཡི་མདོ་ཚིག་གིས་སྤྱད་བསྟུས་ཏེ་སྐབས་བབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་སྟེ་
བར་གཞུག་གོ།

དང་པོ། བོད་སྐད་ཀྱི་གལ་གནད།

བོད་གངས་ཅན་པའི་སྐད་ཡིག་གི་གལ་གནད་ཇི་ཅམ་ཆེ་མིན་ཤོད་མཁན་མང་ཞིང་
ཤེས་མཁན་ཡང་ཉུང་ཉུང་མིན་པས་བསྐྱར་བཤད་ཡང་བཤད་བྱ་དགོས་དོན་ཆེར་མེད་

[1] ལྷ་ཆ་དབུས་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་དཔོན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཚོགས་
གཙོ་ལས་ཐོག །✉ lhakpats@yahoo.co.in

[2] འདྲིར་སྐད་ཡིག་ཅེས་པ་ནི་ཨིན་སྐད་དུ། Language ཞེས་པ་དེའི་ཚབ་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན་པས་ཡིག་ངག་གཉིས་
ཀ་རྒྱུད་པའི་མིང་ཡིན།

བོད་ཀྱི་མིང་ལྷན་ཉམས་ཞིབ་དུས་དེབ།

པས་འདིར་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ལྟ་ན།

༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད།

ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བ་སྟེ་
མདོ་སྐགས་གཉིས་ཀ་རྩིས་གྱིས་རྫོགས་པ་ནི་བོད་གངས་ཅན་པའི་སྐད་ལས་གཞན་
གང་དུ་ཡང་མེད་ཅིང་། འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་སྐད་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་
དང་འདྲ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ནི་གངས་ཅན་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། སྐད་འདི་
ཉམས་སོང་ན་འགོ་བ་སྐྱི་ཡི་འཕྲུལ་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་བདེ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ནང་
ཚོས་ཀྱང་རྟེན་ཞིག་པས་བརྟེན་པ་འདིག་པ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་ན། འགོ་བ་ཀུན་གྱི་
བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འབྲུང་ལུངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རིང་དུ་གནས་དགོས་
ན་གངས་ཅན་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་ཡང་ངེས་པར་གནས་དགོས།

༡ དེ་ལས་ལྷུང་བའི་ལེགས་བྱུང་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད།

དེང་འཇམ་གྱིང་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་སྐྱི་རྫོགས་གང་དུ་སོང་ཡང་བོད་
པ་ཞེས་པ་ནི་མི་ཡ་རབས་ཀྱི་རང་བཞིན། གཞན་གྱི་བདེ་སྐྱེས་ལ་བསམ་སློབ་གཏོང་བྱ་བ་
མཁན། སྐར་ལས་སྐྱི་གལ་ཆེ་བར་བརྩེ་མཁན། འགོགས་འདྲིས་མེད་པ་ཙམ་མ་ཟད་དོ་
མི་ཤེས་མཁན་ཚོས་ཀྱང་སློབ་གཏད་པེར་བའི་མི་རིགས་ཤིག་དུ་བརྩེ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་
བོད་མིའི་ཤ་རུས་ལྷན་པར་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར། ནང་ཚོས་ལ་ཐོས་བསམ་
སློབ་གསུམ་གནད་བའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སྟེ་འཁྲིད་ཅིང་མིག་དཔེ་
བཟང་པོ་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྐྱོད་

གངས་ཅན་པའི་རྣམ་ཡིག་ལྷན་ཚུབ་བྱེད་ཚུགས་ཐང་གི་བསམ་ཚུལ་མི་རིགས་གསོན་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།

ཚུལ་བཟང་པོ་དེ་དག་ཀྱང་མི་རིགས་འདི་ཡི་རྣམ་ཡིག་གི་གཤིས་ཀ་དང་འདྲེས་ནས་
ཤོག་བྲུ་ལ་སྦྱུང་ཞག་གི་ཚུལ་དུ་གནས་ཡོད་པས་ན་ང་ཚོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཡ་རབས་
བཟང་སློད་ཀྱི་ལེགས་བྱང་འདི་ཡུན་རིང་འཚོ་དགོས་ན་ང་ཚོའི་རྣམ་ཡིག་འདི་འཚོ་
དགོས་པ་ཡིན།

༡ གངས་ཅན་པའི་ལས་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད།

གངས་ཅན་པ་རྣམས་མ་འོངས་པར་གང་ཡང་བསྟན་རྒྱ་མེད་པའི་སྤང་པོར་གྱུར་ཏེ་
མི་རབས་ནས་མི་རབས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་གཡོག་རྒྱུ་ཅིང་མཐོང་ཚུང་ཁྱད་
གསོད་སྤོང་མཁན་ཞིག་མིན་པར་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱས་ཤིང་
མི་རིགས་གཞན་ཚོ་དང་དཔུང་པ་འདྲ་མཉམ་གྱིས་འགོ་འདོད་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
ཡིག་འདི་བདག་པོ་རྒྱུག་དགོས།

༤ གངས་ཅན་པའི་རྣམ་ཡིག་འཛིན་འགན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་གནད།

གངས་ཅན་པའི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ཕྱི་མ་ཙམ་མ་ཟང་འཇམ་སྤིང་སྦྱེ་
འགོ་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་དང་འབྲེལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དེ་
ལས་བྱུང་ཞིང་གཞན་ལ་མིག་དཔེ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ལེགས་བྱང་
གཉིས་ཀ་ང་ཚོ་དང་ང་ཚོའི་རྣམ་ཡིག་ལ་གནས་ཤིང་འདི་དག་འདྲིན་སྦྱོང་སྟེལ་གསུམ་
ཡང་གངས་ཅན་པའི་རྣམ་ཡིག་འདི་ཉིད་བརྒྱུད་ནས་བྱ་དགོས་པས་རྣམ་ཡིག་འདི་
ཉིད་གསོན་པོར་མ་གནས་ཐབས་མེད་རེད་ཅེས་ཁ་བ་ཅན་པའི་རྣམ་ཡིག་གི་རིན་ཐང་
མདོར་བསྟུས་ཤིག་བཤད་ནས་ད་ནི་འདི་ཉིད་ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་དང་དེ་ལས་ཐར་

བོད་ཀྱི་མིང་ལྟམ་ཉམས་ཞེས་ཀྱང་འདྲ་བ།

ཐབས་ལྗོངས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། ད་ལྟོ་ཉམ་ང་བའི་གནས་སྐབས།

གནའ་སྐབས་མོ་དང་མི་འདྲ་བར་དེང་འཇམ་གྱི་དང་མི་གཅིག་གིས་སྐད་ཡིག་གཉིས་དང་གསུམ་སོགས་ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ལ། རང་གིས་ཤེས་པའི་སྐད་ཡིག་དག་ལས་ཡག་ཤོས་དེ་སྐད་ཡིག་དགོས་ཤིང་། སྐབས་འདིའི་ཡག་ཤོས་ཤེས་པའི་ཚད་ནི་སོགས་པ་མེད་པར་གཞན་ལས་ཉན་སྐྱབ་པ་དང་། རང་གི་ཚོར་བ་གང་ཡིན་གཞན་ལ་སོགས་མེད་ཏུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤིང་། སློབ་གྲུའི་ནང་འདྲི་རིམ་བཅུ་པ་ཙམ་འགྲིམས་སྤོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཡུལ་མི་སྣུར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འབྲི་སྟོག་གཉིས་ཀ་སྐབས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། ང་ཚོ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་དབྱེད་གསལ་སོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ལས་སྐབས་པའི་བོད་སྐད་ཅེས་པ་འདི་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་བྱིས་པ་རྣམས་མ་ཟད་གཞན་ཅུ་ཚོའི་ཆ་སྟོམས་ཀྱི་སྐད་ཤེས་ཚད་དེ་སྐད་ཡིག་གཉིས་པའི་^[*]ཤེས་ཚད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། མེད་ཚུལ་ཡང་རིམ་པར་བཤད་ན།

༡ ཉན་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཞན་པ།

ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་གི་ཟ་སྐད་འཕྲང་སྐད་གཙང་མ་ཞིག་ལེགས་པར་ཉན་སྐབས་པའི་རྒྱས་པ་མེད། དེའི་དབང་གིས་སློབ་བྲིད་དང་སློབ་བརྟན་སྐབས་སོགས་ཉན་མི་རྒྱས་པ། དེ་བཞིན་ཞེ་ཚིག་དང་གྲུས་ཚིག་སལ་སྐད་བཅས་སོ་སོར་ངོས་མ་ཟིན་པས་སྤྱི་

[*] སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ཞེས་པ་ནི་མི་གཅིག་གིས་སྐད་ཡིག་གཉིས་དང་གསུམ་སོགས་ཤེས་པའི་ནང་ནས་ཤེས་ཚད་ཀྱི་ཆ་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པ་དེར་ཟེར་བ་ཡིན།

གངས་ཅན་པའི་རྒྱལ་ཡིག་སྤྱད་རྒྱུ་ལྱེད་རྒྱུ་གས་ཐང་གི་བསམ་རྒྱལ་མི་རིགས་གསོན་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།

བ་པོའི་ཚོར་བ་མ་གོ་བ། བརྗོད་པའི་ནང་ཚིག་གིས་དོན་སྟོན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
སྤྱིར་བཏང་གི་མཚོན་དོན་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཚོན་དོན་གཉིས་སོ་སོར་འབྲེད་མི་
ཅུས་པ་སོགས། མདོར་ན་ལོ་དང་འདྲིན་གྲུ་གང་དུ་སླེབས་ཀྱང་དེ་དང་འཚམས་པའི་པ་
རྒྱུད་ཉན་པའི་ཤེས་ཚད་འདད་ངེས་ཤིག་མེད་དོ།

༡ བཤད་རྒྱལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཞན་པ།

སྤྱི་མོའི་བོད་ཀྱི་ཁ་དཔེར།

ཕོ་ལོ་དུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་ལ། ཚོང་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱག་སྤངས་ཤེས།
མོ་ལོ་ལྷ་གསུམ་བཅོ་ལྷ་ལ། ཞོ་ལོ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚ་གུང་ཤེས།

ཞེས་ཟེར་སྟོལ་ཡོད་པར་བོད་རང་གི་ས་སྐྱེས་རྗོངས་ཀྱི་བྱིས་པ་སློབ་གྲུའི་
སློའའུལ་རྒྱུང་མེད་ལ། ལྷོག་དེབ་མིག་གིས་མ་མཐོང་ཞིང་། ལྷུག་གུ་ལག་པར་བརྒྱང་
རྒྱུང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལོན་སྐབས་རྒྱལ་པམ་དང་ཁེ་ཉེན་ཆེ་
བའི་ཐག་གཅོད་ཚོང་དང་འཇུག་པ་གཉིས་རྒྱག་སྤངས་པའི་ཚོད་ལ་སླེབས་དགོས་ཀྱང་།
དེང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཟིན་སྐབས་གཞན་ལྟ་ཅི། ཟ་རྒྱུད་འཇུང་རྒྱུད་ཅམ་ཞིག་བཤད་པའི་
སྐབས་ལ་ཡང་ཨིན་རྒྱུད་དང་ཉིན་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཚིག་མང་དག་ཅིག་བྱུ་ལོན་དུ་གཡར་ན་
མ་གཏོགས་བོད་རྒྱུད་ལྟ་མེད་ཅིག་གིས་གོ་བརྗོད་འབྲོད་ངེས་སུ་སྤྱོད་ཅུས་མཁན་ཤིན་ཏུ་
དགོན་པོ་རེད། པ་རྒྱུད་ཅིག་བཤད་ཀྱང་བོད་བརྗོད་རང་བཞིན་དང་མི་མཐུན་པ་མང་
ལ། འགའ་ཡིས་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཅམ་ཞིག་སྤྱོད་ཅུས་ཀྱང་རྒྱུད་ཚིག་སྤྱོད་ཅུས་ཀྱི་རི་
བསྐྱུང་འཇུག་བ་ཞི་ཅུས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་དོ། མདོར་ན། འདྲིན་གྲུ་བརྒྱ་གཉིས་དང་མཐོ་

ཐོད་ཀྱི་མིང་ལྷན་ཉམས་ཞིབ་ཏུ་སྒྲུབ་དེ་བ།

སློབ་ཐོན་པའི་ཚད་ལ་སླེབས་ཀྱང་པ་ཡུལ་གྱི་འབྲོག་ཕྱག་ལོ་བརྩུ་གངས་ལོན་པ་ཞིག་གི་སྐད་ཆའི་གནས་ཚད་མེད་པ་ནི་ང་ཚོར་སློག་གུར་གང་ཡང་མིན།

༡ རློག་རྩལ་གྱི་གནས་སྐྱདས་ཉམས་དེ་བ།

ངི་སྐད་དུ། ཡིག་ཕྱེད་གོ་བས་རློག་ཅེས་དང་། དོན་གྱི་གོ་བས་ཚིག་གི་དག་འཕྲོན་ལ། ཚིག་གི་དག་ཆས་དོན་གྱི་གཅད་འབྲིན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དོན་གྱི་གོ་སློབས་དང་ཚིག་གི་དག་ཆ་གཉིས་གཅིག་པན་གཅིག་གྲོགས་ཡིན་པས་ན། དེང་གི་ན་གཞོན་ཚོས་བོད་ཡིག་རློག་སྐབས་སྐྱ་གདངས་དག་པོ་ཞིག་རློག་མི་ཤེས་ཤིང་། སྐྱ་དག་པ་ཞིག་རློག་རུང་དོན་དང་འབྲེལ་ཆགས་པའི་མཚམས་མི་ཚོད་པ་དང་། མཚམས་ཚོད་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། རྫོང་བྱེད་ཚིག་རྒྱན་དང་མངོན་བརྗོད་སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་ཤིང་བརྗོད་བྱ་ཉེན་རེའི་མཐོང་ཚོས་དང་དམ་དུ་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཚོམ་གྱི་ནང་དོན་རྣམས་སྤྲོན་གསེབ་ཀྱི་སྐར་མ་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྤམ་སྤམ་ཞིག་ལས་ལག་མཐེལ་གྱི་རི་མོ་ལྟ་བུ་གསལ་སྐྱང་སྐྱང་ཞིག་ཉོགས་པ་དགོན།

༢ འབྲི་རྩལ་གྱི་གནས་སྐྱདས་ཞན་པ།

འབྲི་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་ཕྱི་དངོས་པོའི་སྣང་གནས་རྣམས་གསལ་པོར་མཚོན་རྒྱས་པའི་ཚིག་གིས་མ་འདང་ཞིང་། ཚིག་གི་སླེབ་སྐྱོར་མ་ངེས་པས་གང་བྲིས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་དག་པ་ཤས་ཆེ་ལ། བརྗོད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ངེས་པས་བོད་སྐད་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་སོགས་བཅད་ལྷུག་གང་བྲིས་རུང་བརྗོད་པར་གོ་རྒྱུ་དང་ཚོར་རྒྱ་རྒྱུང་བའམ་ཡང་ན་གོ་རྒྱ་མེད་པའི་ཚོམ་ཤས་ཆེ། མདོར་ན། བོད་ཀྱི་

གངས་ཅན་པའི་རྒྱལ་ཡིག་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལྟེན་སྒྲིག་མ་ཐད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མི་རིགས་གསོན་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།

རྒྱལ་ཡིག་ནང་བཞུགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་རང་གིས་ལོངས་སྤོང་མི་རུས་ཤིང་གཞན་ལ་སྤེལ་བའི་རུས་པ་དེ་བས་ཀྱང་མེད་པས་རང་གི་ས་རྒྱལ་ནང་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་བྱེ་མ་ཀ་རའི་རོ་དང་འབྲ་བ་དེ་ཚོ་སྤེལ་ཉམས་པའི་སྤྱི་བོའི་ཁའི་ནང་དོ་ཡི་བྱེ་མ་སྤྲུགས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་ཤིང་ཁས་སྲུང་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

གསུམ་པ། སྐར་གསའི་ཐབས་ལམ།

གོང་སྐར་གྱི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཞིང་སྐར་གསོ་ཐབས་བྱེད་པར། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་ལས་ཐར་བ་དང་བདེ་ཐང་དུ་གནས་པར་ཐོག་མར་ནད་ངོས་ཟིན་པ་དང་། ནད་དེའི་རྒྱ་རྩ་ཚད་ཚོད་པ། ནད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་བཅས་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ལྟར། རྒྱལ་ཡིག་འདིར་ཡང་ཞན་ཆ་ངོས་ཟིན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འབྲས་པར། ཞན་ཆ་དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཡང་ངོས་ཟིན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། དེ་རྗེས་ཞན་ཆ་དེ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་ཆབས་ཅིག་ཞན་ཆ་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་སྤང་དགོས། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་བོད་སྤྲུག་ན་གཞིན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་ཆེས་ཉམས་པ་འདིར་ཡང་དངོས་དང་ལྷགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་གཙོ་བོ་གཉིས་བཤད་པར་བྱའོ། །

ཀ། ལྷགས་རྒྱལ་སྤྱི་དབྱུགས་ཆེ་བླགས་པ།

ལྷགས་རྒྱལ་ཅེས་པའི་ཐ་སྤྱད་འདི་ནི་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་ངེས་ཚིག་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཐ་སྤྱད་ཅིག་རེད། དེ་ཡང་བོད་རིགས་ཚོས་ནང་ཁུལ་རྒྱལ་ཆ་ཤོད་སྐབས་རྒྱལ་དེ་བོད་རྒྱལ་

རང་རྒྱལ་གྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་རང་གི་བོད་སྐད་དེའི་ནང་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་མིང་ཚིག་
དང་ལྷན་ཚིག་སོགས་ཚིག་མང་པོ་སྒྲགས་ཏེ་བཀོལ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ན་འདིར་
སྒྲགས་སྐད་ཅེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རེད་ལ། ཡང་སྐད་ཁམས་གཙང་ཞིག་མིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་སྐད་ར་མ་ལུག་ཅེས་འབོད་མཁན་ཡང་ཡོད།

ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཆག་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི་གོང་
སྐུལ་གྱི་སྒྲགས་སྐད་ཅེས་པ་དེ་སྤོང་བྱགས་ཆེ་བྲགས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ང་ཚོ་བོད་
རིགས་ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་ནང་ཁུལ་བོད་སྐད་རྒྱལ་སྐབས་རང་སྐད་ཁམས་གཙང་ཞིག་
མི་འཆད་པར་རྒྱ་ཨིན་ཏིན་སོགས་ཀྱི་མིང་ཚིག་མང་དག་ཅིག་ཏུ་ལོན་གཡར་ནས་སྤོང་
བཞིན་ཡོད་ལ། སྤོང་མཁན་གྱི་གཙང་འབོར་དང་སྤོང་བྱགས་ཀྱི་ཚད་གཞི་གཉིས་ཀ་
ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་སྐད་ནི་མིང་ཚིག་ལས་ཀྱི་
པ་དང་། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཚིག་རྣམས་ཀྱང་ཆེ་ལོངས་ཅོམ་དུ་བསྐྱུ་ན། ཚིག་ཕྲད། བྱ་
ཚིག་མིང་ཚིག་བྱ་བ་དང་མིང་གི་བྱང་ཚིག་བཅས་ཅུ་བའི་ཚིག་རིས་ལྡེ་ལས་འགྲུབ་ཀྱི་
ཡོད། དེང་ང་ཚོའི་སྐད་ཚའི་ནང་བྱ་ཚིག་དང་ཚིག་ཕྲད་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་
སྟེ། མིང་རྒྱུང་། མིང་གི་བྱང་ཚིག་བྱ་བའི་བྱང་ཚིག་བཅས་ཀྱི་གོ་སར་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐ་
སྙད་གསར་པ་ཕར་ཞོག་སྐར་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་སྟོན་ནས་གྲུབ་ཅིང་ཉེ་བའི་ཆ་
བར་དུ་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིགས་ཀྱི་ནང་ཅོམ་དུ་མ་
ཟད་འགྲོག་པའི་རྗེ་བོ་སྟོབ་བྲ་མིག་གིས་མཐོང་མ་ཚོུང་མཁན་ཡན་གྱི་དག་ལ་འཇགས་
པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཀྱང་རང་དགར་བསྐྱུར་ནས་གཞིས་བཞུགས་རྣམ་པས་རྒྱ་སྐད་དང་།
བྱེས་འབྲོར་རྣམས་ཀྱིས་ཨིན་སྐད་དང་ཏིན་སྐད་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་དབུལ་པོས་
ཏུ་ལོན་གཡར་བ་ནང་བཞིན་གཡར་ནས་སྤོང་དང་སྤོང་བཞིན་ཡོད་པ་འདིས་ང་ཚོའི་
སྐད་ཀྱི་མིང་ཚིག་རྣམས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་བོད་རིགས་ཚོའི་ལྗང་སྟེང་ནས་
གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཇུག་གྱིས་ཐོ་རེངས་ཀྱི་སྐར་མ་ལྟར་ཡལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འདིའི་

གངས་ཅན་པའི་རྒྱ་ཡིག་སྤྱད་རྒྱུ་ལྱེད་རྒྱུ་གས་ཐད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མི་རིགས་གསོན་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།

དབང་གིས་ན་གཞོན་བྱིས་པ་ཚོས་ཡི་གེ་འབྲི་སློབ་ལྷ་ཅི་བོད་རྒྱ་དགའ་མ་ཞིག་མར་
བཤད་པ་དང་ཚུར་ཉན་པའི་རྣམ་ཚུལ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་བ་རེད།

སྐྱེས་པ།

- རང་རེའི་དཔོན་འབངས་ཀྱི་དག་སློབ་ནས།
- རང་རྒྱ་དྲུག་སློབ་ཡིན་ཞེས་འབྲུག་བཞིན་སློབ་ནས།
- རང་རྒྱ་དྲུག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་སྣ་ཚོགས་ཤིག།
- རང་རེས་བསྐྱུན་པའི་ཚུལ་འདི་གྱུར་དུ་གཟིགས།
- རང་རྒྱ་དྲུག་ཐ་སྟོན་ཡོད་བཞིན་མི་སྲོད་པར།
- གཞན་ཚོག་མང་དུ་བསྐྱེད་ཏེ་སྲོད་པ་འདིས།
- གཞན་རྒྱ་དྲུག་ཤེས་པར་ཕན་མིན་མི་འཚལ་མོད།
- རང་གི་རྒྱ་དྲུག་ལ་ཚོངས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་མཚོག།

༡༩༽ བོད་མིས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ར་བོར་འཚོ་བ།

ང་ཚོའི་ན་གཞོན་རྣམས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན། ལེགས་བྱང་། རིག་གནས་རྒྱ་དྲུག་
ཡིག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་ཞན་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་དུ་གྱུར་རྒྱུན་གཙོ་བོ་གཞན་ཞིག་ནི།
གཞིས་བཞུགས་རྣམ་པའི་གནས་སྤངས་ཞིབ་པར་མི་ཤེས་མོད། བཙན་བྱོལ་ནང་གི་བོད་
རིགས་ཚོར་མཚོན་ན་མང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་འཚོ་བ་
སྦྱེལ་སྤངས་དེ་མེད་པས་ལན་པ་རེད། སལ་ཆེར་བོད་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་ཚོར་བ་རགས་
པ་ཞིག་དང་། སྤྱི་གཞི་སྤངས་དང་གོ་མས་སློབ་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་གི་རྒྱུན་གྱིས་ལས་
ལུངས་དང་ཁོ་མ་རའི་ནང་དུ་བྱུང་མེད་ཚོས་སྤྱི་པ་དང་བོད་བཟོའི་འོག་འདུག་གྱོད་རྒྱ་

ཅམ་དང་། ལྷག་དཀར་ཉེན་ལ་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་དུ་བོད་ཆས་ཀྱི་མཁའ་གང་ཅམ་ཞིག་
ཡོད་པ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱུན་གཏན་གྱི་མི་ཚོ་སྐྱེལ་སྐྱེས་ལ་དབྱུང་ན། ཚུར་མིག་དང་ན་
བས་སྐྱེད་རྒྱུ་ཤེས་བྱ་དང་ལོངས་སྤོང་པལ་ཆེ་བ་མི་གཞན་གྱི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་
སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཤས་ཆེས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆབ་དཔལ་
རིག་གསུམ་སོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་དཀོན་པོ་རེད། དེའི་དབང་གིས་ཉེན་ཞག་ཕྱག་
གཅིག་གི་ནང་ལ་ང་ཚོའི་སེམས་ནང་ན་འདས་མ་དག་གསུམ་གྱི་དྲན་སྐྱེད་དང་ཚོར་བ་
རྣམས་ཀྱང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་དེ་དག་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད།

དེའི་དབང་གིས་ང་ཚོས་ཤེས་པའི་ཆབ་སྲིད་པ། ཤེས་ཡོན་པ། ལུས་རྩལ་བ།
རྒྱ་རྩལ་བ་སོགས་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་པ་རྣམས་དང་། སྤྱི་ཚོགས། ཁོར་ལུག་ཟས་རིགས།
ཀྱོན་ཆས། རི་དྲགས་དང་གཡུང་དྲགས། ལོ་རྒྱུས། རྒྱལ་རབས། རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་རི་མཐོན་
པོ་སོགས་མདོར་ན་སྣོད་བརྒྱད་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་
སྤྱུགས་མདུན་དང་འབྲེལ་བ་ཆེར་མེད་པར་གཙོ་བོ་མི་རིགས་གཞན་དང་གཞན་གྱི་
ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོ་དགའ་ས་དང་སྤང་ས། ང་ཚོའི་མིག་ངོར་འཆར་བའི་མངོས་
པ་དང་མི་མངོས་པ། ང་ཚོའི་རྣ་བར་ཐོས་པའི་སྐྱན་པ་དང་མི་སྐྱན་པ། ང་ཚོའི་ལྷ་ཅེར་
ལྷོང་བའི་ཞིམ་པ་དང་མི་ཞིམ་པ། ཐ་ན་ཡིན་མིན་དང་ཡོད་མེད། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་
པ་སོགས་མཚོན་བྱེད་དུ་མགོ་གཡུག་སྐྱེས་སོགས་ལུས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ཡན་ནས་ང་
ཚོའི་མི་རིགས་ཀྱིས་མི་ལོ་ཁྲི་མ་འབུམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱུད་ཅིང་རང་གི་སྐྱེད་མིན་གྱི་ཁྱད་
ཚོས་མཚོན་ཀྱས་པ་རྣམས་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཡོངས་རྫོགས་གཞན་དང་གཞན་གྱི་ལད་མོ་
སྒོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་ད་ལྟའི་ས་མ་ཚོས་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་མི་རིགས་གཞན་
གྱི་འཚོ་བའི་ལད་མོ་ལ། མ་འོངས་པར་རང་གི་བྱ་སྤྱུག་ལ་ས་བྱལ་བྱས་འདྲིན་གྱི་ཆེད་
དུ་ཅེས་སྒྲོད་རྒྱ་དག་ཀྱང་གཞན་གྱི་འཚོ་བ་དང་འདུ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ལད་སྒོས་ཀྱི་མ་གྱུ་
དེ་ཉིད་རེད།

དེས་ན། གལ་ཏེ་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་འགྲེལ་ས་ནས་ཡར་ལང་འདོད་ཀྱི་
སེམས་པ་ཡོད་ན། བོང་བར་གསེར་གཟེགས་དང་ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་ཁོ་ན་མིན་
པར་གངས་ཅན་པའི་མ་འོངས་པའི་ལས་དབང་གི་འགན་ཁུར་ནས་གཟབ་པར་དཔུང་
བ། ང་ཚོས་མ་འོངས་པའི་སོན་རྩེ་བརྒྱུ་བ་རྣམས་ང་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་སོན་རྩེ་བ་
པར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ལད་མོ་རྩོལ་བའི་སོན་རྩེ་བ་རྒྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པ་འདི་རང་
ལེགས་སུ་འདོད་པའི་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་ཀྱུ་གྱིས་ཤེས་དགོས་པའི་གནད་
འགག་གི་གནད་འགག་ཏུ་མཐོང་ངོ། །

དེང་གི་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ཀྱི་གཞོན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱི་ས་
རྒྱ་སྤོང་པའི་རྣམས་རྩལ་ཞན་པའི་ཞན་ལུགས་རྒྱ་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་
འགྲེལ་ས་ནས་ཇི་ལྟར་ལང་དགོས་པའི་ཚུལ་ཡང་བཤད་པར་བྱའོ། །

༡༽ འཛིན་རྒྱུ་གི་གནད་སྒྲིག་ལག

སྤྱིར་འཛིན་རྒྱུ་གི་ངོས་ནས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཐབས་ཤེས་འབད་རྩོལ་ཡོད་
དགུ་གནད་དང་གནད་ལྷན་ཡིན་ཡང་འདིར་གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྩུང་
ཟད་ཞུ་བ། དུས་སའི་འཛིན་རྒྱུ་གི་ངོས་ནས་འཆར་ཅན་ཉེར་ལྷ་སྟ་བུ་མིན་པར་
དུས་ནས་དུས་སུ་གནས་སྐྱེས་དང་དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་དཔྱིས་བྱིན་པ་བཅས་དགོས་པ་དང་།
དུས་མཐུན་གྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་དཀའ་ངལ་རྣམས་གསར་
གཏོད་རང་བཞིན་གྱི་གཉེན་པོས་སེལ་ཐབས་གནད་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ན་གཞོན་
ཚོ་དང་ཉེན་ཞལ་སྤྱད་གཅིག་གི་རིང་མཉམ་ཟུ་མཉམ་འཐུང་དང་། མཉམ་འགྲོ་མཉམ་
སྤོང་གནད་མཁན་གྱི་ས་མ་ཚོ་དང་། ཉེན་རེ་བཞིན་སྤྱད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་སྤོང་པ་སེལ་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་མེ་དགོ་ཀྱི་ཚོར་གང་ལ་ཅི་དགོས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་གསོའི་ཁ་ཕྱོགས་

སྟོན་དགོས། དེ་བཞིན་དབྱུང་སའི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ངོས་ནས་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དབྱུང་ནང་དེ་
ལྟར་བཀོད་པ་ལྟར་དགོ་ཆེན་སྤྱི་དང་ཡང་སྟོན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་དགོ་ཆེན་ཚོར་ཆེ་
མཐོང་མི་དམན་པ་ཞིག་གནང་དགོས་པ་ཡང་གཤམ་ཆེ་སྟེ། དཀར་པོ་གྲོན་འདེད་དང་
ནག་པོ་ཐུང་འདེད་ཅམ་མ་ཟེད་གཙོ་བོ་ན་གཞོན་གྱི་ཁོར་ལུག་ནང་མིག་དཔེ་བཟང་
པོ་བསྐྱུན་ཅིང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་རིག་གནས་སོགས་ལ་རིན་ཐང་མཐོང་བ་དང་
དེས་སྟོན་བ་དྲང་ཞིང་སྟོན་བས་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བར་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་གཟུང་
སྟེ་བའི་ཕན་རྐྱབས་ཆེ།

དེ་བཞིན་དངོས་ལྷན་གང་ཐད་ནས་མི་རིགས་རིག་གནས་དང་ལེགས་བྱང་
ལ་རིག་གནས་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ཆེ་མཐོང་གནང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་སྐད་
དང་རིག་གནས་རྩ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཆོག་སྐྱེས་ཅམ་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས། སྟོན་
ནས་བཤད་ན། སྤྱི་འཐུས་གོས་ཚོགས་སོགས་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་
པའི་ཚོགས་འདུ་ཁག་དང་། ལོ་གསར་དང་སྐྱའི་འཁྲུངས་སྐར་སོགས་དུས་ཆེན་ཁག་
གདན་ས་གསུམ་གྱིས་གཙོ་བོ་དེ་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ལྗོངས་ཁག་ཅམ་དུ་མ་ཟེད་
བོད་རིགས་ཡིན་ལོ་ཅོག་གི་རྒྱན་གཏན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་དུ་རང་མི་
རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་རིག་གནས། ལེགས་བྱང་སོགས་རྒྱ་གང་ཆེ་སྟོན་པར་རེ་བསྐྱུལ་དང་
གཞིན་བསྐྱུལ། བཤད་དང་ཆོ་འདེད་སོགས་གནང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གནང་དང་
གནང་མུས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྐྱེར་གཉིས་ཀར་ཆེ་མཐོང་དང་བརྒྱུགས་བརྗོད་
ལེགས་སྐྱེས་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བོད་མི་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་གཞོན་སྐྱེས་ཚོའི་སེམས་
ཁམས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཁྲུག་ཐབས་ལ་བརྩོན་དགོས། མདོར་ན་ཕན་རྐྱབས་
དངོས་གསལ་ཐོན་པའི་ལམ་སྟོན་དང་མཐུན་ཉེན་སྦྱར་དགོས།

༡༽ དགོ་ཅན་གྱི་གནང་སྒྲིག་ལག

སྤྱིར་དགོ་ཅན་གྱི་ལས་འགན་ནི་སློབ་མ་ཚོར་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པ་དང་། གང་ཁྲིད་ཟིན་པ་
རྣམས་མ་ཟུང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་ཡང་སྦྱོང་དུ་འཇུག་པ། དེ་བཞིན་
ཉན་བཤད་འབྲི་སློག་བཞི་^[༥]ཡི་རྣམས་ཚལ་རྣམས་རི་ལྟར་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་སྟེ་ཐོས་
བསམ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ལམ་སྟོན་གནང་སྤྱིན་གནང་རྒྱ་བཅས་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་འབྲིང་
རིམ་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་མའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྣམས་པ་དངོས་དེ་སྦྱངས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་
ཤས་ཆེ་བར་མཐོང་བས་ན་རྒྱན་གཏན་སྦྱོང་འཇུག་རྒྱ་ཞི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཡིན་པས་
གོ་སྐབས་འདི་དམ་འདྲིན་གནང་དགོས་པ་རེད། གོང་སྐབས་ལས་འགན་གསུམ་པོ་དེ་
གཞིར་བཞག་ནས་སློབ་མ་རྣམས་རྣམ་ཡིག་གི་ཚལ་བཞི་ཀར་བྱང་ཆ་ཐོན་པའི་ཆེད་
དུ་གནང་དགོས་པ་དག་རིམ་པར་ལུ་ན།

བཀའ་རིན་ཅན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་མཚན་སྟོན་མེད་
དུ་དཀའ་བ་ལྟར་དུ་གསལ། ངལ་བ་དང་དུ་སྐྲངས་ནས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སོན་ཅ་རྣམས་
སྤྱིར་འགོ་བམི་ཚད་ལྡན་ཞིག་དང་སློབ་སུ་བོད་མི་ཚད་ལྡན་ཅིག་དུ་གསོ་སྦྱོང་གནང་
དང་གནང་མུས་ཀྱང་། མི་རིགས་ཤིག་གི་ལས་སྐལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམས་ཆ་ཡིན་པས་
ན་བཤོལ་དུ་མེད་པའི་ལས་འགན་དུ་བསྐྱོམས་ཏེ་ཅུང་ཟད་པན་རེ་དང་བཅས་ལུ་བ་ནི།

གོང་དུ་སྐབས་པ་ལྟར་སྤྱིར་རྣམ་ཡིག་ལ་ཚལ་ལམ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉན་པ།
སྐྱོ་བ། སློག་པ། འབྲི་བ་བཅས་ཡིན་ལ། ང་ཚོ་བོད་རིགས་ཚོར་མཚོན་ན་བོད་ཀྱི་རྣམ་
ཡིག་ནི་རང་གི་པ་རྣམ་ཡིན་པས་བཤད་ཉན་དང་འབྲི་སློག་བཞི་ཀ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན།
རྒྱ་རྣམ། ཨིན་རྣམ། ཉིན་རྣམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཉན་འབྲི་སློག་བཞི་ཀ་ཤེས་ན་རྒྱན་ཡིན་
ཞིང་། བཞི་ཀ་མིན་པར་གསུམ་དང་གཉིས་མ་ཟུང་ཐ་ན་ཉན་པ་ཅམ་ལས་མ་ཤེས་ཏུང་

[༥] འདི་ནི་བྱིས་པ་ཞིག་གིས་རྣམ་ཡིག་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་མི་དབྱེས་ཉམས་ཞིབ་ཏུ་སྒྲིག་པའི་དཔེ་བཞུགས་ཀྱི་འགྲེམ་སྟོན་

སྐྱོད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཙམ་དུ་ཚོད་དཔོན་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཙམ་ཀྱི་ཚེན་པོ་རྒྱ་ལ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མིན་མོད། གལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་རྒྱ་ལ་པ་བཞི་ཀ་དང་མི་ལྟོ་བ་རང་སྐྱོད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཙམ་དུ་ཞིག་དང་སྐྱོད་པའི་དོན་ལ་བསམས་ན་ཀྱིང་གུན་ཚེན་པོ་རྒྱ་ལ་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དམིགས་བསམ་དེ་དག་གི་སྐྱོད་ཚོགས་ནི་སྐྱོད་ཚོགས་ཀྱི་མི་འདྲ་བར་འབྲི་སྲོག་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུད་ཅིང་འབྲི་སྲོག་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོད་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། འདི་འདྲའི་སྐབས་སུ་རང་གི་སྐད་ཡིག་རང་གིས་མ་ཤེས་ན་རང་རིགས་ནང་ལྷུ་ལ་ཡང་ཁ་བྱང་དང་མགོན་བརྒྱ་ཡན་ཆད་མི་རིགས་གཞན་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་དཔོན་སྲུག་ཅིང་། གནས་སྐབས་དེ་འདྲར་འགྱུར་སྐབས་བོད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་བོད་པའི་གསོ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་ལྟར་གསུམ་བོད་པ་ཡིན་ཅུང་བརྟེན་པ་ཅུང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་པས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཚོན་ཞིང་བསྐྱུང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་ཤིང་སེམས་ཤུགས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་ལ་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལྟར་དེ་ནི་སྐྱོད་ཚོགས་པའི་སྐྱོད་བདག་ཡག་པོ་ཞིག་དང་ལྷན་མེད་ཡིན། གནད་དོན་འདི་ཚོར་བསམས་ཆེ་གཤམ་གྱི་ལས་འགན་ཅུང་ཙམ་མ་བསྐྱབས་ཐབས་མེད་ཅིག་རེད།

༡ གང་མང་ཉན་ཏུ་འཕྲུག་དགོས་པ།

སྐད་ཡིག་འབྲི་སྲོག་བཤད་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ལ་པ་འོང་མ་གསུམ་སྐྱོད་དང་ལྷག་པར་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་ལ་པའི་རྒྱ་བཞི་ཉན་པའི་རྒྱ་ལ་པའི་ལེགས་མིན་ལ་གང་ཅམ་བཞུགས་པ་ཡིན། བྱེས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་སྐད་ཚོར་ཕྱི་ལོ་འཕྲུག་གིས་བྱིན་པའི་ཉན་བྱེད་ལོ་སྐབས་ཅུང་ཙམ་ཤུགས་ཆེ་བའི་རིགས་གཞན་ཀྱི་སྐད་ཡིག་པས་ན། ལྷན་དུ་རང་ཉིད་གནས་སའི་ས་ཆ་སྐོབ་བྱ་དང་འདྲི་བ་ལས་ལྷན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་འཕྲུག་ཏུ་བསྐྱུར་ཐབས་

གངས་ཅན་པའི་རྒྱལ་ཡིག་སྤྱད་རྒྱུ་ལྱེད་ཚུགས་ཐང་གི་བསམ་ཚུལ་མི་རིགས་གསོན་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ།

གྱིས་བོད་རྒྱུད་གཙང་མ་དང་བོད་གཞས་སོགས་གང་མང་ཉན་དུ་འཇུག་དགོས། ཉན་པའི་རུས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་དབང་གིས་རི་ལྗོངས་བཤད་དགོས་མིན་གྱི་རུས་པ་དེ་ངམ་ངམ་ཤུགས་གྱིས་ཤེས་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས།

༡ གང་མང་བཤད་དུ་འཇུག་དགོས།

ལས་སྒྲ་པོའི་སློབ་ཀྱི་ལོ་ལྷོག་གཉིས་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་ཤེས་མིན་ཡང་ཉན་པ་དང་བཤད་པའི་རུས་པར་བྱང་ཚུབ་མིན་ལ་རག་ལས་ཤུགས་ཆེ་བས་ན། ཞར་དང་ཞོར་ལ་འཛིན་གྱི་གནས་ཚད་དང་མཐུན་པའི་བཟོ་བྱ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཐོག་འཛིན་གྱི་གཏམ་བཤད་དང་། འཛིན་གྲོགས་ནང་ཁུལ་གྲོས་བསྟར། སློབ་ཚན་ནང་ཡོད་པའི་སྤྱང་ཆམས་སློབ་མེད་ཁར། བསྐྱབ་སྟོན་པའི་སློབ་རྒྱུན་དང་དེ་དང་དུས་གྱི་སྤྱང་གཏམ། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་གསར་འགྱུར་གཏམ་བཤད། བྱིས་པ་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་ལོ་རྒྱུས། རྒྱུ་རྒྱུ་ལན་སོགས་རི་ཚམ་མང་བ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་བཤད་ཚུལ་དོད་དུ་འགྲོ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་འདྲི་ཡང་ཤུགས་རྒྱག་དགོས།

༡ གང་མང་སློབ་དུ་འཇུག་དགོས།

གདན་ས་དང་བཤད་གྲྭ་ཁག་ལ་ཞུགས་ཤིང་ཉིན་མཚན་དབྱེར་མེད་སློབ་པ་སློབ་བསམ་ལ་འདུངས་པ་རྣམས་སྤྱད་པའི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དཔེ་དེབ་སློབ་པའི་སློབ་བཟང་དེ་སྤྱིར་ཡང་ཡོད་ཚོད་མི་འདུག་ལ་དེང་ཡང་ཞན་ཚོད་རེད། ང་ཚོའི་ན་གཞོན་ཚོ་རུབ་ཚུགས་པའི་ལད་མོ་སློབ་རྒྱུ་ལ་ཞིང་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། སློབ་རྒྱུ་ས་ལ་དུང་པ་ལྟར་སློབ་ངན་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི་ངམ་ངམ་ཤུགས་གྱིས་འབྱར་ཞིང་། དཔེ་དེབ་

འབྲི་སློབ་གིས་མཚོན་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྒྲིག་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ཏུག་རྒྱུ་ལ་
གྱིས་སླ་ཅིའི་དྲི་ཚོར་བ་ལྟར་དེ་དག་ལས་རྒྱང་ཏུ་འབྲོལ་བར་བྱེད། དེས་ན་ང་ཚོའི་མི་
རིགས་འདིར་དཔེ་སློབ་གི་སློབ་བརྗེས་སློབ་རྒྱུ་འདི་ནི་ཁག་ཅམ་ཡོད་ལ། འབད་ཚོལ་
ཡོད་དགུ་བརྟེན་ནས་གཤིས་ཀར་འདྲེན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་ལས་
འགུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གོ་སློབས་སླེལ་བྱིར་དེབ་མང་ཅམ་བཟང་བཟང་དགོས་པ་དང་ཡང་སློབ་བཟང་པོ་
འབྱུང་བའི་ཆེད་ཏུ་ཅེད་ཐང་སོགས་མཐོངས་ཡངས་སར་སྐྱད་གསང་མཐོན་པོས་ཡི་
གོ་བཟང་གས་ན་སྐད་སྐད་དག་པོ་དང་གཅོད་མཚམས་མ་ཞོར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་མཚན་
ཡོད་པས་སློབ་པ་པོ་ཡང་རིམ་གྱིས་སློབ་པའི་སློབ་པ་འཕེལ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་འདྲི་
གུའི་ནང་སོགས་ཚོགས་དབུས་སུ་ཡིག་སློབ་གི་སློབ་བརྗེས་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྐྱད་
དགོས་པ་མཁྱེན་གསལ་རེད།

བཟང་བཟང་གི་ཡང་གཅིག་ནས་རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་སློབ་སྐྱོད་ཡིག་འབྲོ་སྣངས་
ཤེས་བྱིར་སྐྱེས་ཉམས་དག་གསུམ་སོགས་བརྗེས་ཀྱི་གཞུང་དག་སློབ་ཏུ་འདྲུག་དགོས་
ལ། སྐབས་མཐའ་སྐྱེས་པོ་ཅམ་ཏུ་མ་ལུས་པའི་ཆེད་སློབ་སྐྱོད་ཀྱི་གཞུང་དག་སློབ་ཏུ་འདྲུག་དགོས་
གཞན་པའི་དཔེ་དེབ་མང་པོ་སློབ་ཏུ་འདྲུག་དགོས། ལྷག་པར་ཏུ་རང་གི་ཚིག་མཛོད་^[༥]
ལྷག་པོ་དང་སྐྱོད་ཚེའི་རྒྱ་ཆལ་གྱི་གནད་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་རྒྱ་ཆལ་ཚོམ་རིག་གང་མང་
སློབ་ཏུ་འདྲུག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟའི་སློབ་བརྗེས་མི་དམན་པ་ཞིག་སློབ་སྐྱོད་ལྡན་པ་དལ་
གྱིས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་དཀའ་ཚོགས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བརྗེས་ཏུ་རྗེས་བྱེད་གཉིས་
ཀའི་བྲོ་བ་ལྱོད་བའི་ལུས་པ་ཞིག་སློབ་སྐྱོད་པའི་ལུས་ལ། དེའི་ཆེད་པོ་སློབ་ཅེས་བཀའ་ཀྱང་
མི་ཁོག་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་བྱུང་ན་དེ་ཆེད་དགོ་རྒྱུ་དམིགས་ལུས་སྐབས་པ་རེད།

[༥] འདིར་སློབ་མ་རང་གི་ཚིག་གི་ཤེས་ཚད་དམ་མིང་ཚིག་ལྷག་ཚད་ལ་གོ་དགོས།

༤ གང་མང་འབྲི་ཏུ་འཇུག་དགོས།

བཅོན་གྲོལ་ནང་དུ་འདས་པའི་མི་ལོ་ ༥༥ རིང་ལ་ང་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་སྦྱོང་སྦྱོང་སྦྱོང་གི་དོན་
ནས་འཇུག་ཤོར་ཆེ་ཤོས་གཅིག་གནས་འདིར་ཤོར་ཡོད་པ་གསལ་བར་རྟོགས་ཤིང་། དེང་
སྐབས་འགྲུར་བ་རུང་ཟད་འགོ་བཞེན་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་ཕྱིན་པ་ལས་འགོ་རྒྱ་མང་
བ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་རེད། སྦྱིར་ཉན་བཤད་སློབ་འབྲི་བཞི་པོ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པས་སྲ་མ་སྲ་མ་ཇི་ཅོམ་ལེགས་པ་ཡོད་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རུས་རྩལ་རྒྱས་པར་ཆོགས་
རྒྱུ་བ་དང་སྦྱས་དག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་ངེས་ཀྱང་། ཉན་རྩལ་སོགས་དབྱིས་
ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡོང་བར་དེ་དག་ནང་གསེས་སོ་སོར་ལྷགས་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

སྦྱོར་དག་མེ་ལོང་ནང་། རྣམ་པར་སྦྱོར་བ་མི་དམན་པ། །སྦྱོར་དག་སྦྱོར་སྦྱོར་
ཆོགས་པའི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཚེ་མ་ལེགས་པོ་འབྲི་ཤེས་པ་ཞིག་ཆགས་པར་
འབྲི་བའི་སྦྱོང་བརྟེན་མི་དམན་པ་ཞིག་སློབ་དུ་འགོ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པ་མཁྱེན་
གསལ་དང་། དེས་ན་ཉན་བཤད་སློབ་འབྲི་བཞི་པོ་སོ་སོར་ཇི་ཅོམ་ལྷགས་ཆེ་བ་བརྒྱབས་
པ་དེ་ཅོམ་གྱིས་དེ་དང་དེའི་རུས་རྩལ་གོང་མཐོར་འབྲེལ་བ་ཡིན་མོད། ང་ཚོའི་དམའ་
འབྲིང་མཐོ་གསུམ་གྱི་སློབ་གྲུའི་ནང་ད་ལྟ་ཡང་འབྲི་བའི་སྦྱོང་བརྟེན་ཞན་པོ་ཡོད་པས་
འདི་ན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་ཟིན་པའི་ནང་དུ་ཡང་བོད་ཡིག་ཐོག་ནས་བརྟེན་སྦྱོང་གི་
འགོས་དང་མཐུན་ཞིང་དག་སྟེན་མ་ལོར་བའི་སྦྱོར་བྱ་སྦྱོང་གོ་བརྟེན་འགོ་དེས་ཤིག་
འབྲི་མ་སྦྱོར་མ་ལམ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་རེད། དེས་ན་ཉན་
རེའི་སློབ་ཁྲིད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་ཟིན་བྱིས་དང་མཆན་བྱ་འདེབས་སུ་འཇུག་དགོས་
པ་དང་། སློབ་མ་མང་བའི་འདི་ན་གྲུ་ཡིན་ན་དགོ་ཆུན་རྣམ་པས་ཉན་སྦྱོར་སྦྱོར་གྱི་
ཚེ་ཚང་མར་ཞིབ་ཆགས་པོའི་ལྷོད་དག་གནང་རྒྱ་ནི་དུས་དང་རུས་པ་གང་ཐད་ནས་
འདང་ཐབས་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ནང་སྦྱོང་བྱས་ཡོད་

མེད་ཅེས་ལས་གཞིགས་མ་ཐུབ་ཏུ་སློབ་མིང་ཟིན་ཟིན་གྱིས་དང་མཚན་བྱ་རྒྱན་ཏུ་འདེབས་
སུ་འཇུག་དགོས་པའི་ཐོག་ལ། ཉེན་ཐོ། རྒྱན་སྟོན་ཡིག་རིགས་སོགས་ཞུར་དང་ཞོར་ལ་
བྱི་ཏུ་འཇུག་དགོས་པ་ནི་འབྲི་རྩལ་དང་། རྒྱུ་བ། རྒྱུ་བས་པ་གསུམ་ཀ་འཕེལ་བའི་རྒྱར་
མཐོང་བས་གནས་འདྲིར་ནན་ཏན་མཛོད་དགོས།

༡༽ ཡ་མའི་གནད་སྒྲོལ་ཁག

རྒྱར་པ་མ་གཉིས་ནི་སྤུ་གུའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་དགེ་རྒྱན་དང་པོ་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་
དང་། ལྷག་པར་ད་བར་གྱི་བོད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་མཚོན་ན་སྤུ་གུས་རང་གི་པ་མ་གཉིས་
རྒྱར་ཉེ་ཐོས་དེ་ཡིན་པས་པ་མའི་སློབ་གསོ་ལ་ཉན་སླ་ཞིང་། ཉེན་ཞག་སྤུག་གཅིག་གི་
ནང་ལ་པ་མས་གང་བྱེད་པ་དེར་མིག་དཔེ་དང་ཡང་མོ་བྱེད་པས་ན། ཚེ་སློན་ལས་ཀྱིས་
མནར་བ་འགའ་རེ་ལས་གཞན་ཏུ་མ་འོངས་པར་རང་གི་སྤུ་གུ་དེའི་ནང་བསམ་པའི་
འཁྲུང་བའོ་དང་ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྟོན་དག་གང་འདྲ་ཞིག་ཚགས་མིན་པ་མ་རང་
ཉིད་ཀྱི་སློབ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྟོན་སྟོང་རྩལ་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་བཞིན་སྤུ་གུའི་
ད་ལྟའི་ཉེན་རེའི་ཀུན་སྟོན་དང་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་འཛིན་ཕྱོགས་ཐད་པ་མས་
ལེགས་ཉེས་སྤང་དོར་གྱི་སློབ་སྟོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཆེས་ཟབ་པས་ན། པ་
མ་ཚོར་ཡང་མ་འོངས་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་
ཤིན་ཏུ་སྤུ་སྤུ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མཁྲུན་པའི་སློབ་ནས་ངེས་པར་གཟབ་ནན་གནད་དགོས།
གོང་སྒྲུབ་དེ་དག་སྤུགས་ལ་འཇགས་པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟར་ཚོར་འཕྲད་བཞིན་
པའི་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་ཆེད་ཏུ་པ་མ་རྣམས་པའི་ངོས་
ནས་གནད་སྒྲོལ་གྱི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པས་རིམ་པར་ལུ་ན།
མི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་རང་གི་མི་རིགས་དེར་ཞེན་དང་ཤ་ཚ་རྣལ་མ་ཞིག་

ཡོད་ན་རང་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོད་ཚད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཏོང་སྐབ་པ་དང་། ལ་ཞེན་
དེ་མེད་ན་རང་སྐྱེས་ཀྱི་སློབ་ཤོས་གཏམ་གསུམ་ལ་ཕན་པའི་ཁེ་བོགས་ཤིག་མེད་ན། མི་
རིགས་ཀྱི་ལས་འགན་བསྐྱབ་སྐབ་པའི་རྣམས་པ་དང་སློབས་ཤུགས་གང་འདྲ་ཡོད་ཅུང་
ཕན་མི་ཐོགས་པ་ཞིག་ཏུ་ཐག་ཚད་པ་རེད། དེས་ན་རྒྱུ་དུས་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་
དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་གསོ་སློབ་ཤོས་ལ་ནས་གཏོང་དགོས།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་གཏམ་གྱི་སློབ་བཟང་པོ་དང་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་ཡང་ན་ཏན་གྱིས་རྒྱ་གཏམ་དགོས་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ནང་ལ་ས་མ་དང་རྒྱ་པ་མང་པོས་མ་འོངས་པར་མི་ལྷག་བསམ་དང་འདོན་ཐང་
ཡོད་མཁན་ཞིག་ཆགས་པའི་ཆེད་བཟང་སློབ་དང་ཤེས་ཚད་ལ་ཤུགས་མ་བརྒྱབས་
པར་ཡིག་རྒྱ་གསུམ་འཕྲོད་ཐབས་དང་ཨང་གི་སྒྲིབ་ཐབས་སོགས་འཕུལ་སེལ་མགོ་ཐར་
ས་ཞིག་འཚོལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཤུགས་ཆེར་རྒྱག་པ་མང་དུ་མཐོང་བཞིན་འདུག་ན། དེ་
ནི་སོ་སོའི་སྤྱ་གྲ་རྣམས་མ་འོངས་པར་ལག་བྱེད་གཟེ་བཞིན་ཞོག་སྟོང་ཞིག་གི་བདག་
པོ་བཟོ་ཐབས་དང་། ར་གཞོན་ལས་མེད་ཅིག་བཟོ་ཐབས། རང་གཞན་སྤྱུ་ལ་ཡང་ཕན་
ཐོགས་མེད་པའི་མི་ཞིག་བཟོ་ཐབས་ཅམ་རེད།

དེ་དག་གཞིར་བཞག་ནས་བོད་ཀྱི་རྣམ་ཡིག་གི་རྣམས་པ་སྐྱེལ་བའི་སྤྱིར་རྒྱ་
དུ་རང་གི་ས་རྣམས་ནང་ཡོད་པའི་སློབ་བརྟན། རློས་གར། སྤྱི་གཞི། གསར་འགྱུར་
སོགས་ཉན་དུ་འཇུག་གལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ལྟའི་མཐུན་སྦྲེན་མ་འདོད་མས་ཀྱང་སོ་སོའི་
བྱིས་ཚང་གི་ནང་དུ་ས་མ་རྒྱ་རབས་ཚོས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་བོད་
རྣམས་གཙང་མ་བཤད་དགོས་པ་སློབ་མེད་དང་། དེ་བཞིན་གཞོན་རབས་ཚོར་ཡང་ངེས་
པར་བོད་རྣམས་གཙང་མ་བཤད་དུ་འཇུག་དགོས། མ་ཟད་བོད་ཡིག་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱང་
དེབ། བོད་ཀྱི་རྣམ་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གསར་འགྱུར། བསྐྱབ་
བྱ། གཏམ་དཔེ་སོགས་སློབ་ཏུ་འཇུག་དགོས་པ་དང་། རོ་དེབ་དང་རྣམ་འཕྲིན་ནང་གི་

འཕྲིན་དང་མཚན། ཉིན་ཐོ། མཐོན་ཐོག་ཡན་བོད་ཡིག་གི་ནང་གི་རྩ་འཇུག་དགོས།

༤༽ བོད་རིགས་ཀྱི་གནང་སྒོ་ཁག

ལོ་ཚུན་གཞོན་དང་། ལྷ་དང་དབང་ཡོད་མཁན་དང་མེད་མཁན། ཤེས་ཡོན་དང་ལག་
ཁྱེར་ཡོད་མཁན་དང་མེད་མཁན། སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད། སྐྱེ་བོ་སེར་མོ་བ་གང་དང་སྐྱེ་
ཡིན་ཡང་རྩང་བྱུང་མེད་པར། གང་ལྟར་རང་ཉིད་བོད་མི་རིགས་འདི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་
བརྒྱལ་པར་མི་རིགས་གཞན་དང་འབྲེལ་ཉམས་དུ་གྲིང་འདིར་འཚོ་འདོད་མཁན་ཞིག་
ཡིན་ན། རང་ཉིད་གསོན་པོར་གནས་པའི་འཚོ་བརྟེན་ཉག་གཅིག་དུ་གྱུར་པ། བོད་པའི་
རིག་གཞུང་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་བྱང་། ཡུལ་གྱི་གོ་མས་པའི་གཤེས་ལུགས།
དེ་དག་གནས་པའི་བརྟེན་རིན་ཐང་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཅས་གསོན་པོར་གནས་
དགོས་ལ། དེའི་ཆེད་དུ་རྒྱན་དུ་འཚོ་བའི་ནང་བོད་རིགས་ནང་ལུལ་དུ་སྐྱབས་སྐྱོད་
ཀྱི་གཡའ་མེད་པའི་བོད་སྐད་གཙང་མ་བཤད་དགོས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་སྐར་གྱི་
མཐོན་བརྗོད་དང་བོད་པའི་ཟ་ཁང་ནང་དུ་ཟས་ཀྱི་མངགས་ཐོ་ཡན་ཆད་བོད་ཡིག་གི་
ནང་འབྲི་བའི་འབད་ཚོལ་བྱ་དགོས་པ། དེ་བཞིན་རང་གི་ངོ་བོ་མཚོན་ལུས་པའི་བོད་
བཟོའི་འོག་འཇུག་དང་སྟོད་ལུང་ཡན་ཆད་ཀྱི་བོད་ཆས་ཀྱི་པའི་འབད་ཚོལ་བྱ་དགོས་
པ། བོད་ཟས་བཟའ་བ་དང་བོད་པའི་སྐྱེ་གཞས་དང་བོད་སྐད་ཀྱི་སྟོག་བརྟན་ལྟ་ཉན་བྱ་
དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བོད་རིགས་རང་ཉིད་གནས་པའི་བྱིས་ཚང་དང་། ཤོང་སྡེ། སྡོམ་
གྲ། དགོན་སྡེ། སོགས་བོད་རིགས་རང་གི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱེད་སྐྱབས་ན། བ་གཞོན་ཚོར་
ཡང་བོད་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་ངང་གིས་སྐྱེ་ལ། དེའི་མཚམས་སུ་རང་གི་རིན་ཐང་
རང་གིས་ཤེས་པ། རང་གི་རིགས་ལ་གཅེས་འདིན་ཀྱི་སྟོ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེ་བས་དེས་པ་ཡིན།

གངས་ཅན་པའི་རྣམ་ཡིག་སྤྱད་རྒྱུ་ལྟེན་སྦྲེལ་ལྟེན་གྱི་བསམ་ཚུལ་མི་རིགས་གསོན་མཁས་ཞེས་བྱ་བ།

དེ་མིན་མགོ་ཡི་དབུ་འབྲིད་འགའ་ཞིག་དང་། རྫོབ་སྤྱི་དང་རྫོབ་དགེ་འགའ་ཤས། མང་
ཚོ་གས་ཀྱན་གས་དང་གཞོན་གས་འགའ་ཤས་ཤིག་གིས་ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བྱུགས་
ཆེན་པོས་ཉིན་མཚན་མེད་པར་བྱི་ལག་པ་ཆག་པའི་རྣམ་ཅན་བརྒྱབས་རུང་སྣ་མོའི་
བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། རི་ལྷག་པ་ཐག་པས་མི་འདུམ། ཞེས་པ་ལྟར་ང་ཚོ་གསོན་པོར་
གནས་རྒྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལག་པོར་མཐོང་ངོ་། །

ལྷན་པ།

- པ་རྣམ་ལྟར་མེད་ཀྱི་པས་མ་བཤད་ན། །
- པ་རྣམ་དག་མོ་གཞོན་པས་ངི་ལྟར་ཤེས། །
- པ་རྣམ་ར་མ་ལུག་གིས་པ་ཡུལ་དང་། །
- པ་མེས་རིག་གཞུང་འཛིན་པར་བུས་རེ་རྣམ། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་རྣ་ས་བོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་རང་མི་རིགས་
ཀྱི་རྣམ་ཡིག་ལ་དུང་བ་ཟབ་མོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་པ་རྣམ་ཉིན་མོར་བོད་གངས་ཅན་པའི་
རྣམ་ཡིག་སྤྱད་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་བཤད་ཅིག་གོ་སྦྱིག་གནང་བའི་ཐོག་
རྣམས་བབ་ཚོགས་འདུའི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལྗོད་དང་
མཐོང་ཚུལ་གཞིར་བཞག་པའི་གཏམ་བཤད་བྱས་པའི་དོན་ཚན་ལ་ཆོག་གི་རྫོས་པ་
ཅུང་དང་བཅས་བྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་བོད་གངས་ཅན་པའི་སླ་སྦོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
ཡིག་འདི་ཉིད་ཆེ་བསྲིང་བའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༡༡
ཉིན་སྐྱར་བའོ། །